

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

A Study of Administrators Roles in the School Based Curriculum under

Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5

เลิศชัย เลิศกิจลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตา ทัพสุวรรณ

อาจารย์ ดร.สงวนพงศ์ ชวนชม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถาน จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the administrators roles in the school based curriculum under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 and 2) compare the study of administrators roles in the school based on curriculum under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5 classified by locations of schools, and school sizes under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5. The samples were 140 administrators in the school based curriculum under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5. The research instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The data was analyzed using a

computer program. The statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation, F-test. Differences of mean were compared by Scheffé's Method.

The research findings were as follows:

1. The study of administrator's roles in the school based curriculum under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5 was found at high level.
2. The comparison of administrators roles in the school based on curriculum under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Office Area 5 classified by locations of the schools in districts was found statistically significant different at 0.05. When considering in school sizes, it was found no statistically significant different at 0.05.

Keywords : Administration Curriculum School

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย ซึ่งเป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งการเลื่อนไหลของคน ทุน ความรู้ และเทคโนโลยี กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในทุกพื้นที่อย่างไร้ข้อจำกัดและเชื่อมโยงกันทั่วโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เราจะเห็นได้ชัด คือ การแข่งขันที่จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในทุกระบบของสังคม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการแข่งขันในระดับนานาชาติเป็นตัวตั้งและจุดเริ่มต้น เมื่อภาพรวมของโลกเป็นไปเช่นนี้ในสังคมเราก็อ้อมหลึกหนีไม่พ้นสภาพนี้ไปได้ แรงกระตุ้นของผู้นำรัฐที่มุ่งมั่นให้ประเทศไทยก้าวสู่ระบบการแข่งขันกับสังคมโลก ยิ่งทำให้สังคมตื่นตัวเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2553 : 38)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทยกับนานาชาติ โดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการหรือ International Institute for Management Development (IMD) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผน ตลอดจนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งภาพรวมของการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2552 สถาบัน IMD ได้จัดอันดับการศึกษาให้ประเทศไทยมีอันดับลดลงจากปี พ.ศ. 2551 ลงมา 4 อันดับ แสดงว่าสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับที่ไม่เป็นที่น่าพอใจและยังล้าหลังกว่าหลายประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) อ้างอิงจากการรายงานประจำปี 2553 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าการดำเนินการประสบความสำเร็จมีหลายเรื่องที่เป็นปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง และอีกหลายเรื่องที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องการจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในมาตรา 50 ได้บัญญัติว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง สนับสนุนค่านิยมวิจิตรศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่กำหนดประสิทธิภาพการทำงานของสถานศึกษา (UNESCO, 2000 : 66) กล่าวคือ เป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของสถานศึกษาในทุกด้าน บทบาทสำคัญทางด้านวิชาการ คือ การส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ (สนธิรัก เทพเรณู, 2551 : 2) การบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจของงานวิชาการ เป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรจึงสำคัญมาก ซึ่งการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบรายด้านดังนี้ คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินการ ด้านการปรับปรุงพัฒนา (กรมวิชาการ, 2545 : 7)

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 293/2551 เรื่อง การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ต่อสังคมโลก ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงระบบส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยมีเงื่อนไขและระยะเวลาการใช้หลักสูตร คือ ในปีการศึกษา 2552 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร และในปี 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในทุกโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : ค-ง) ทั้งนี้โรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบและทิศทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 3)

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางด้านหลักสูตรการศึกษาครั้งสำคัญ จากหลักสูตรประถมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จนกระทั่งถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งยังมีปัญหาในเรื่องความสับสนของผู้ปฏิบัติระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มากทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น อีกทั้งการวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3) จึงทำให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีสาระสำคัญ คือ ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสาระสำคัญของหลักสูตร ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นำพาผู้เรียนให้เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข

จากความสำคัญข้างต้นจะเห็นว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหัวใจของวิชาการ และเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแกนนำ สำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีภารกิจที่แตกต่างกันและล้วนต้องการความร่วมมือประสานสัมพันธ์เกื้อกูลต่อกัน เพื่อให้การบริหารหลักสูตร มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจในบทบาทของแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงให้ ความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลให้ ผู้บริหารปรับปรุงบทบาทการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งให้ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการ วางแผนแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตาม อำเภอดำรงตำแหน่งของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

3. สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามอำเภอดำรงตำแหน่งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 แตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผู้วิจัย ได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 221 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1973 อ้างถึงใน ไพศาล หวังพานิช, 2556 : 65) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน ใช้วิธีเทียบสัดส่วนตามจำนวนผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน และครู จำนวน 140 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 280 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสอบถามข้อมูลอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามตาม จำนวน 280 ฉบับ พร้อมสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ครบทุกฉบับ จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

5. ผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 สรุปได้ดังนี้

5.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดโรงเรียน พบว่า

5.2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

5.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษา เข้ารับการอบรมกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และการที่สถานศึกษาจำเป็นต้องมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการนำไปดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียนและประเมินคุณภาพของสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะเรื่องการบริหารวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องวางแผนการจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหัวใจของวิชาการและเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นแกนนำสำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีภารกิจที่แตกต่างกันและล้วนต้องการร่วมมือประสานสัมพันธ์เกื้อกูลต่อกัน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจในบทบาทของแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อารียา คมสัน (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนและขนาดโรงเรียน พบว่า

6.2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน มีบทบาทในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน โดยที่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอด่านขุนทดและอำเภอโนนไทย มีการปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอขามทะเลสอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอด่านขุนทดมีบทบาทสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอำเภอขามทะเลสอ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอำเภอด่านขุนทดและอำเภอโนนไทยมีบทบาทสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอขามทะเลสอ ด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย อำเภอขามสะแกแสง มีบทบาทสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอขามทะเลสอ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่อำเภอที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีบทบาททักษะความสามารถในกระบวนการทำงานและมีการแสดงออกถึงการเป็นผู้นำในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

6.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นผลให้ขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยต่อการศึกษารั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

7.1.1 ในการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

7.1.2 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพการศึกษา

7.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลการนิเทศติดตามผลอย่างจริงจัง จัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในสถานศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสะท้อนให้เห็นประเด็น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

7.2.2 ควรศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2545). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2553). **ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2556). “สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์” เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชา 913603. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สนธิรัก เทพเรณู. (2551). **กลไกการบริหารในรูปคณะกรรมการ**. [ออนไลน์]. <http://idea.moe.go.th/%7Enitad/boad.htm>. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2557.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : 21 เซนจูรี่.
- _____. (2553). **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล**. กรุงเทพฯ : 21 เซนจูรี่.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. [ออนไลน์]. <http://www.krisdika.go.th/wps/portal/general>. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2557.
- อารียา คมสัน. (2554). **บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริการการศึกษา)**. นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- UNESCO. (2000). **Strategies and Procedures in Developing and Implementing Curriculum**. Bangkok: The UNESCO Regional Office for Education in Asia and Oceania.